

Program činnosti OS Rady kvality ČR č. 2 *Kvalita v průmyslu a stavebnictví* v roce 2014

V průběhu roku 2014 bude sekce nadále sledovat již dříve přijatý dlouhodobý program shrnutý do 4 oblastí:

- úzce spolupracovat s Odbornými sekcemi Kvalita v normalizaci, metrologii, zkušebnictví, akreditaci a certifikaci a Společenská odpovědnost organizací,
- podílet se na podpoře programu Národní politiky kvality, především Národní ceny Kvalita ČR a jejich programů,
- usilovat o vytvoření podmínek pro zvýšení kvality veřejných stavebních zakázek,
- propagovat využívání podpor z prostředků EU ke zvýšení konkurenceschopnosti českých podnikatelů v průmyslu a stavebnictví,

Za hlavní úkol si sekce klade snahu po **zvýšení kvality veřejných stavebních zakázek**. Za uplynulé 2 roky se situace nezlepšila, spíše zhoršila. Proto uspořádala sekce v roce 2013 konferenci Kvalita ve veřejné stavební zakázce, jejíž závěry byly předloženy Radě kvality s doporučením, aby tyto náměty prosazovala ze své úrovně. Materiál je přílohou tohoto programu. Předpokládáme, že na realizaci závěrů budeme s Radou dále spolupracovat, úzká spolupráce bude pokračovat se Svazem podnikatelů ve stavebnictví ČR, zejména s jeho expertní skupinou pro veřejnou zakázku...

V prvním čtvrtletí bude sekce spolupracovat s a.s. QUALIFORM na přípravě a realizaci konference TECH 21 – kvalita ve stavebnictví, první zasedání bude věnováno problematice kvality v průmyslu výroby stavebních hmot a dílců, kde bude prezentována péče o jakost ve firmě Prefa Brno a.s.

V průběhu roku se pokusíme získat některé stavební a průmyslové podnikatele do soutěže v rámci Národního programu podpory kvality.

Pravidelná zasedání sekce se uskuteční v lednu, červnu a říjnu, vrátíme se při nich k problematice kvality ve veřejné stavební zakázce a působení nařízení EP a Rady č. 305/2011 ke zvýšení kvality výrobků pro stavby

Program bude operativně doplněn o případné další aktivity z oblasti průmyslu

leden 2014

doc. Ing. Lubomír Mikš, CSc, předseda odborné sekce Kvalita v průmyslu a stavebnictví

Závěry z konference Kvalita ve veřejné stavební zakázce konané 24.4.2013

- 1) Vážnou příčinou poklesu kvality veřejných stavebních zakázek je déletrvající disproporce na trhu stavebních prací, kdy výrazně převažuje nabídka nad poptávkou. To vede k nabízení nereálně nízkých cen staveb a projektových prací a tudíž paradoxně k poklesu kvality v situaci, kdy zadavatelé vybírají nabídky s nejnižší cenou. Rozvoj veřejné infrastruktury v ČR v posledních letech stagnuje, zejména v důsledku úspornějších pohledů na státní rozpočet. Přitom objektivní potřeba stavebních investic zejména do dopravní infrastruktury je nezpochybnitelná. V této situaci je nutno hledat zdroje pro financování nejen ve státním rozpočtu. Je to zejména nutná mobilizace privátních zdrojů např. formou projektů PPP, ale též využití podpor ze zdrojů EU. Zde se doporučuje zvážit, zda je účelné využívat zdroje z EU na podporu množství privátních a lokálních projektů, které ve svých důsledcích deformují základní tržní vztahy a vedou ke korupčním jednáním, zda není lépe soustředit všechny tyto zdroje na podporu veřejné stavební zakázky k rozvoji dopravní infrastruktury. Naprosto nezbytné je zahájit intenzivní přípravu investic v tomto oboru, kde došlo v posledních letech k výraznému zanedbání (zastavení pozemkové přípravy a projektových prací).
- 2) Neméně vážnou překážkou rozvoje kvality veřejné stavební zakázky je současné společenské klima, kdy všichni veřejní zadavatelé jsou apriori považováni za osoby zneužívající svého postavení k osobnímu prospěchu. Není možné, aby starostové obcí a vrcholní představitelé zadavatelských institucí, kteří sami nemohou mít vzdělání a znalosti ve všech odbornostech týkajících se investiční výstavby, byli kriminalizováni za chyby v práci svých podřízených odborných útvarů. Trestným činem je zajisté korupce a rozkrádání nebo úmyslné poškozování veřejného majetku, ale ne chybné manažerské rozhodnutí. Za současné situace je nejbezpečnější rozhodnutí žádné rozhodnutí a nejbezpečnější výběr zhotovitele podle nejnižší nabídnuté ceny. Důsledky jsou katastrofální, kvalita staveb prudce klesá a náklady na opravy a údržbu rostou. Náprava bude složitá, zde musí přispět jak vláda, soudy, tak především media a občanská sdružení.
- 3) Intenzivně pracovat na zkvalitnění legislativy, zejména na novém zákonu o zadávání veřejných zakázek, v němž bude výrazně posílena úloha kvalifikace stavebních zhotovitelů (stavebních firem i projektantů) a dána větší pravomoc a důvěra zadavatelům, zejména s ohledem na možnost preference místních uchazečů. Vyžadovat osvědčení kvalifikace zhotovitele a jeho ekonomické stability, obnovit požadavek na certifikaci systému řízení podle norem ISO akreditovaným certifikačním orgánem. Snížit byrokratickou zátěž, zvýšit hranici podlimitních stavebních zakázek. Zvážit též možnost zadávání veřejné stavební zakázky včetně servisu a údržby po předem smlouvenou dobu. Zvýší se tak zainteresovanost zhotovitele na kvalitním

provedení stavby a odstraní se spory o to, co je záruční oprava a co je důsledek zanedbané údržby. Úloha samotné ceny díla nemůže být dominantní, pokud nejsou předmětem soutěže náklady na údržbu a provoz díla. Pro tento způsob zadání bude vhodné využít možností podpory výzkumu k vytvoření obecného přehledu o přiměřených nákladech na údržbu a běžné opravy jednotlivých typů staveb.

- 4) Zkvalitnit řízení realizace veřejné stavební zakázky investorem. V cílovém řešení se doporučuje vytvořit elektronicky monitorovaný systém řízení veřejných staveb (pro stavby o objemu např. nad 100 mil. Kč). Půjde o komplexní systém řízení celého životního cyklu stavby počínaje záměrem investora přes projektování a realizaci stavby až po servis a údržbu provozovaného díla. Součástí by měl být jednotný komunikační systém založený na strukturovaném elektronickém stavebním deníku s regulovaným přístupem pro všechny účastníky projektu.

Zařadit výkon technického dozoru na stavbách mezi živnosti vázané na kvalifikaci (požadavek autorizace). Využívat k supervizi kvality nezávislé třetí strany (akreditované stavební zkušebny).

Rovněž úroveň řízení stavebních zhotovitelů je obecně nízká. Řada z nich má sice vybudovaný a certifikovaný systém řízení jakosti, který však není propojen s operativním, personálním a ekonomickým řízením firmy. Zde je mnoho rezerv, jejichž využití může vést ke snížení stavebních nákladů a ke zvýšení kvality staveb.

V Brně 24.4.2013

doc. Ing. Lubomír Mikš, CSc,
předseda odborné sekce Rady kvality ČR
Kvalita v průmyslu a stavebnictví
předsedající konference